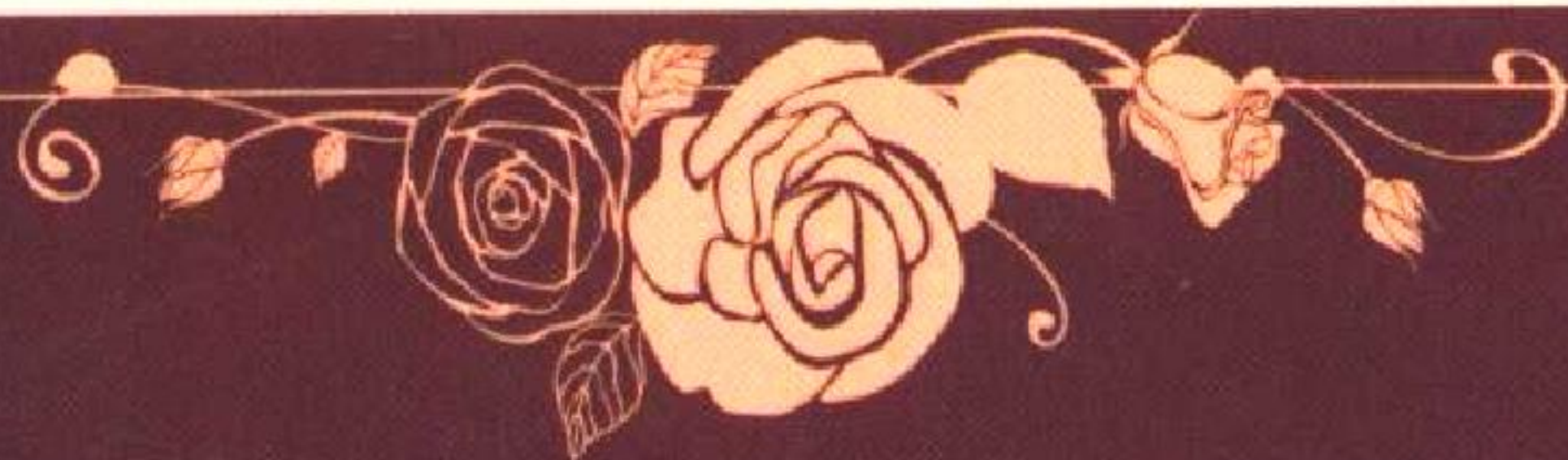

CK.0000075690

ĐỀ VĂN HỒNG - NGUYỄN THỊ HƯƠNG
CHƯƠNG THẦU

TÔN TRUNG SƠN VỚI VIỆT NAM

NGUYỄN
C LIÊU

2

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

NGUYỄN VĂN HỒNG – NGUYỄN THỊ HƯƠNG
CHƯƠNG THẦU

**TÔN TRUNG SƠN
VỚI
VIỆT NAM**

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

LỜI NÓI ĐẦU

Chủ nghĩa Tam dân Tôn Trung Sơn cùng với hoạt động cách mạng vì độc lập tự do và hạnh phúc của nhân dân Trung Quốc nửa cuối thế kỷ XIX và hơn 20 năm đầu thế kỷ XX có ý nghĩa lịch sử lớn lao đối với lịch sử Trung Quốc và phong trào cách mạng dân tộc ở châu Á, đặc biệt là Đông Nam Á.

Cuộc Cách mạng Tân Hợi năm 1911 là cuộc cách mạng dân tộc dân chủ đầu tiên trong lịch sử Trung Hoa. Dưới ngọn cờ tư tưởng Tam dân của Tôn Trung Sơn, nhân dân Trung Quốc đã lật đổ nền thống trị chuyên chế phong kiến hàng mấy nghìn năm ở Trung Quốc. Hơn 100 năm sau, nhìn lại, chúng ta càng nhận ra ý nghĩa lịch sử, tầm lớn lao sâu rộng của tư tưởng và hành động cách mạng của nhân vật lịch sử Tôn Trung Sơn cũng như cuộc Cách mạng Tân Hợi của Trung Quốc.

Tư tưởng Tam dân và hoạt động cách mạng của Tôn Trung Sơn không chỉ có tác động và ý nghĩa lịch sử đối với phong trào cách mạng dân tộc Trung Hoa mà còn có ảnh hưởng sâu sắc tới phong trào cách mạng dân tộc Đông Nam Á, trong đó có cách mạng Việt Nam.

Tư tưởng Tam dân với mục tiêu Dân tộc độc lập – Dân quyền tự do – Dân sinh hạnh phúc đã trở thành ngọn cờ lý thuyết có sức lay động, thúc đẩy tinh thần của các dân tộc đang chìm đắm trong cảnh xiềng gông nô lệ tìm đường động viên hiệp lực tạo nên sức mạnh hướng tới giải phóng.

Những nhà cách mạng dân tộc dân chủ ở Đông Nam Á như: Phan Bội Châu (1876 – 1940), Hồ Chí Minh (1890 – 1969) của Việt Nam, Sukarno (1901 – 1970) của Indonesia, Aung San (1915 – 1947) của Myanmar, Apdun Raman (1903 – 1990) của Malaysia hầu hết đều chịu ảnh hưởng nhất định bởi tư tưởng lý thuyết Tam dân và hoạt động cách mạng của Tôn Trung Sơn – nhà hoạt động cách mạng dân tộc dân chủ tầm cỡ thuộc thế hệ đàn anh.

Hồ Chí Minh, trong nhiều tác phẩm, bài viết, đã đánh giá cao lý thuyết Tam dân chủ nghĩa đối với cách mạng Việt Nam "Chủ nghĩa Tôn Dật Tiên có ưu điểm là chính sách của nó thích hợp với điều kiện nước chúng tôi" (Xem *Tam dân chủ nghĩa*, Viện Thông tin Khoa học xã hội Việt Nam, 1995).

Mục tiêu của cuộc Cách mạng Tân Hợi năm 1911 là đấu tranh giành độc lập, tự do, hạnh phúc cho nhân dân Trung Quốc. Đó cũng chính là mục tiêu mà các nhà yêu nước cách mạng, một thế hệ cầm đuốc dẫn dắt các dân tộc, các quốc gia Đông Nam Á đấu tranh nhằm giải phóng, giành độc lập tự do và xây dựng hạnh phúc, giàu mạnh cho nhân dân.

Sukarno – nhà cách mạng dân tộc Indonesia – đã thừa nhận sự ảnh hưởng của tư tưởng lý thuyết chủ nghĩa Tam dân Tôn Trung Sơn: "Khi còn là thanh niên 19, 20 tuổi, tôi đã chịu ảnh hưởng của bác sĩ Tôn Dật Tiên... ; Tôi đã được khích lệ một cách sâu sắc chủ nghĩa Tam dân... Dân tộc – Dân quyền – Dân sinh đã thấm vào linh hồn tôi (Sukarno, Bài nói chuyện tại Đại học Thanh Hoa, Bắc Kinh, Trung Quốc).

Sự gặp gỡ tư tưởng của Tôn Trung Sơn, Hồ Chí Minh và các nhà cách mạng dân tộc châu Á bắt nguồn từ sự đồng cảm với nỗi khổ của dân tộc bị đế quốc thực dân xâu xé, nô dịch. Đó là sự đồng cảm trong mục đích đấu tranh vì độc lập, tự do, hạnh phúc của dân tộc. Đó là sự đồng cảm phản ánh nhân sinh quan nhân văn vĩ đại: vì hạnh phúc của nhân dân bị áp bức bóc lột.

Đã từ lâu, các nhà nghiên cứu lịch sử, chính trị, tư tưởng cách mạng trên thế giới, đặc biệt ở châu Á, đã nghiên cứu, tìm hiểu giá trị tư tưởng và con đường thực thi cách mạng, ảnh hưởng của chủ nghĩa Tam dân và ý nghĩa của cuộc Cách mạng Tân Hợi năm 1911, cuộc cách mạng đã chấm dứt chế độ phong kiến từng thống trị đất nước to lớn Trung Quốc hàng mấy nghìn năm.

Ở Việt Nam cũng đã có nhiều nhà hoạt động chính trị, nghiên cứu lịch sử, tư tưởng nghiên cứu với những tiếp cận nhiều mặt về ảnh hưởng của tư tưởng dân tộc, dân quyền, dân sinh của Tôn Trung Sơn.

Đối với Việt Nam, với mối quan hệ cách mạng dân tộc giải phóng cùng số phận lịch sử tương đồng, tư tưởng Tam dân và hoạt động cách mạng

của Tôn Trung Sơn đều có liên hệ, ảnh hưởng sâu đậm. Thậm chí từ đặc điểm là mảnh đất láng giềng có cơ sở địa lý thuận tiện với biên giới liền kề, có nhiều người Hoa, Hoa kiều sinh sống, có nhân dân Việt Nam đồng cảm sâu sắc về số phận hai quốc gia dân tộc, Tôn Trung Sơn nhận định Việt Nam có thể làm căn cứ tổ chức lực lượng vật chất, tinh thần và cả quân sự làm mũi xung kích tấn công lật đổ Mãn Thanh, mở đường thắng lợi cho cách mạng.

Năm 2011, Việt Nam đã tổ chức Hội thảo khoa học kỷ niệm 100 năm Cách mạng Tân Hợi với nhiều chủ đề nghiên cứu về tư tưởng, hoạt động cách mạng của Tôn Trung Sơn ở Việt Nam, những ảnh hưởng rộng lớn của tư tưởng Tam dân và hoạt động cách mạng về nhiều mặt, về quân sự, quyên góp tài chính, quan hệ với phong trào cách mạng Việt Nam, phong trào giác ngộ tham gia cách mạng của người Hoa, Hoa kiều ở Việt Nam. Chúng tôi, những cán bộ nghiên cứu lâu năm đã từng giảng dạy chuyên đề về Tôn Trung Sơn với Việt Nam, đã tham gia và cùng nhau tập hợp một số nghiên cứu thành cuốn sách *Tôn Trung Sơn với Việt Nam* gồm ba phần như sau:

Phần I. Tôn Trung Sơn – Hồ Chí Minh: Mối đồng cảm lịch sử và thời đại.

Phần II. Tôn Trung Sơn với người Hoa và Hoa kiều ở Việt Nam (cuối thế kỷ XIX đầu thế kỷ XX).

Phần III. Tôn Trung Sơn – Hoạt động cách mạng ở Việt Nam.

Chúng tôi hy vọng cuốn sách sẽ cung cấp một cách nhìn tương đối toàn diện về tư tưởng lý thuyết và hoạt động cách mạng đã có nhiều ảnh hưởng đến phong trào cách mạng Việt Nam của nhà cách mạng vĩ đại của nhân dân Trung Quốc, người đã từng được nhân dân Trung Quốc tôn vinh là "quốc phụ".

Những bài viết, công trình nghiên cứu của chúng tôi đều chú ý khai thác nguồn tư liệu, chứng cứ lịch sử, thậm chí chúng tôi đã tiến hành khảo sát, thu thập một lượng tư liệu lịch sử còn lưu lại về sáu lần Tôn Trung Sơn đến Việt Nam tiến hành công tác tuyên truyền, động viên, tập hợp lực lượng cách mạng người Hoa và Hoa kiều tham gia đóng góp cho cách mạng Trung Quốc.

Cuốn sách tập hợp một số công trình nghiên cứu của chúng tôi với mong muốn góp phần có hạn của mình đối với việc nghiên cứu về nhân vật lịch sử Tôn Trung Sơn và lý thuyết Tam dân chủ nghĩa – một lý thuyết có ý nghĩa lớn lao đối với con đường cách mạng giải phóng dân tộc ở các nước Đông Nam Á.

Chắc chắn những công trình nghiên cứu trong sách *Tôn Trung Sơn với Việt Nam* của chúng tôi còn có những hạn chế và không tránh khỏi những sai sót, rất mong các nhà nghiên cứu, các độc giả góp ý và xin được lượng thứ.

CÁC TÁC GIẢ

Phần I

**TÔN TRUNG SƠN - HỒ CHÍ MINH
MỐI ĐỒNG CẢM
LỊCH SỬ VÀ THỜI ĐẠI**

(NGUYỄN VĂN HỒNG)

